

Innkalling til Formannskapet

Møtedato: 31.01.2018
Møtestad: Formannskapssalen
Møtetid: 09.30

**I starten av møtet vert det synfaring i samband med Nordhordlandspakken.
Oppmøte ved rådhuset kl. 09:30.**

Formannskapsmedlemmene vert med dette kalla inn til møtet. Den som har lovleg forfall, eller er ugild i nokon av sakene, må melde frå så snart råd er på forfallskjema på kommunen si heimeside, slik at varamedlem vert innkalla.

Varamedlemmer møter berre etter nærare avtale.

Dokument som ikkje er tilsende, kan du få kopi av på dokumentsenteret. Dokument som ikkje er offentlege, vil bli utlevert i møtet. Dersom medlemmene på førehand ynskjer å gjera seg kjend med innhaldet i desse dokumenta, er dei tilgjengeleg på dokumentsenteret.

Sakliste

Saknr	Tittel
01/2018	Godkjenning av innkalling og sakliste
02/2018	Godkjenning av møteprotokoll
03/2018	Referatsaker
04/2018	Aktuelle saker
05/2018	Orientering av rådmannen
06/2018	Orientering om status Alver kommune
07/2018	Kyrkje på Frekhaug, mogeleg intensjonsavtale om gjennomføring
08/2018	Meland rådhus har blitt Miljøfyrtårn
09/2018	Samarbeid mellom Meland kommune og AkvaTotal AS
10/2018	Stadfesting av planprogram for rullering av kommuneplanen sin arealdel på deltema
11/2018	Høyringsuttale, Byutredningen for Bergen

27. mars 2018

Øyvind H. Oddekalv
ordfører

Randi Helene Hilland
konsulent

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Randi Helene Hilland		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
01/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksopplysninger:

Framlegg til vedtak:

Innkalling og sakliste vert godkjent.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Randi Helene Hilland		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
02/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Godkjenning av møteprotokoll

Vedlegg:

Protokoll - Formannskapet - 29.11.2017

Saksopplysningar:

Framlegg til vedtak:

Møteprotokoll vert godkjent.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Randi Helene Hilland		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
03/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Referatsaker

Underliggende saker:

Saksnummer	Tittel
03/2018.1	KS sitt debatthefte, hovedtariffoppgjeret 2018
03/2018.2	Omstillingsavtale for Alver kommune 16.01.2018
03/2018.3	Protokoll Regionråd 3-2017, 08.12. 2017
03/2018.4	Forslag til vedtak om retningslinjer for praksis kring hovudmål i grunnskulen
03/2018.5	Søknad om økonomisk støtte
03/2018.6	Etablering av Vest brann- og redningsregion
03/2018.7	Etablering av Vest brann- og redningsregion med referat frå Interimstyret 28.11.2017

Saksopplysningar:

Framlegg til vedtak:

Meldingane vert tekne til orientering.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Øyvind H. Oddekalv		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
04/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Aktuelle saker

Saksopplysningar:

Framlegg til vedtak:

Orienteringane vert tekne til vitande.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Martin W. Kulild		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
05/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Orientering av rådmannen

Saksopplysninger:

Framlegg til vedtak:

Orienteringane vert tekne til vitande.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Martin W. Kulild		17/3015

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
06/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Orientering om status Alver kommune

Saksopplysningar:

Framlegg til vedtak:

Orienteringane vert tekne til vitande.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Anny Bastesen	FA - D13	18/153

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
07/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Kyrkje på Frekhaug, mogeleg intensjonsavtale om gjennomføring

Saksopplysningar:

Bakgrunn

I KS-vedtak sak 117/2017 den 13.12.2017, budsjett 2018 og økonomiplan 2018 - 2021, er det løyvd i alt kr 70 mill investeringsmidlar til bygging av ny kyrkje på Frekhaug. Rådmannen er innstilt på at Kyrkjeleg Fellesråd (Soknerådet) frå det heile og fulle ansvaret for planlegging, prosjektering og bygging av den nye kyrkja. Disponering av dei kommunale investeringsmidlane må i så fall regulerast i ein eigen intensjonsavtale mellom Meland kommune og Kyrkja. Ein slik avtale krev ein grundig gjennomgang av ulike formalitetar. I første omgang ønskjer rådmannen å få avklart premissane for ein eventuell avtale.

Lovverk

Nordhordland Revisjon IKS er kontakta og har gjeve følgjande tilbakemelding:

Kommunen kan utgiftsføre investeringstilskot til kyrkjeleg fellesråd i investeringsrekneskapen og lånefinansiere dette når formålet er innafor kommunelova § 50. Heimel for lånefinansiering framgår av kirkeloven § 15, jfr KRS 4 pkt 1.5. Heimel for å utgiftsføre investeringstilskotet i kommunen sin investeringsrekneskap framgår av KRS 4 pkt 3.2.10. Investeringstilskotet skal ikkje førast i kommunen sin balanse, jfr. KRS 4 pkt. 3.2.1.

Vi har såleis ikkje merknader til at kyrkjeleg fellesråd får investeringsmidlar frå kommunen til ny kyrkje i samsvar med ein underliggjande avtale.

Føringar for bruk av midlane

Det er sett av kr 70 mill til kyrkje i det kommunale investeringsbudsjettet. I tillegg er det i tidlegare budsjett sett av kr 2,583 mill til tomtekjøp, av ein totalsum på kr 3,5 mill for kjøp av sentrumsareal. Soknerådet har lagt til grunn at kyrkja stiller med kr 16 mill til prosjektet.

Rådmannen ser på totalsummen på kr 72,583 mill som ei absolutt ramme, på vilkår av at eigenandelen på kr 16 mill blir nytta fullt ut. Eventuelle overskridingar må heilt og fullt vere kyrkja sitt ansvar. Til gjengjeld har kyrkja fridom til å utforme og innreie kyrkja slik dei ønskjer, innafor gjeldande saksbehandlingreglar og rammer i planar og forskrifter når det gjeld høgder, avstandar, tekniske krav, estetikk, nabohøve mm.

Prosjektomfang

I tillegg til oppføring og innreiing (fast innreiing) av sjølve kyrkjebygget må prosjektet omfatte all infrastruktur og tilhøyrande utomhusareal som er nødvendig for å få eit fullverdig bygg. Dette inkluderer mellom anna vegtilkomst, parkering, parkanlegg, straumforsyning / anna kabling, vatn og avlaup, og eventuelle andre krav som blir fastsett i reguleringsplan.

Tomt

Rådmannen vil sjå til at det blir sett av areal til kyrkja i det pågåande planarbeidet for Langelandsskogen og del av sentrum. Tidlegare tomtealternativ sør-vest for Gløde er uaktelt då det ikkje lukkast å komme fram til avtale med grunneigar.

Drift av bygget

Kyrkjebygget må utformast på ein måte som sikrar god og effektiv drift med låge driftskostnader. Dette må utgreiast og estimerast i samband med prosjektering av bygget.

Prosjektstyring

Kyrkjeleg Fellesråd (Soknerådet) får det fullstendige prosjektansvaret for utbygginga, medrekna byggherrestatus. Kommunen må bli orientert jamnleg gjennom rapportering på framdrift og økonomi. Rapporteringsrutinane må detaljerast meir i avtalen.

Vurdering

Rådmannen meiner det er ei god løysing å overlate gjennomføringa av prosjektet til Kyrkja. Det må setjast opp ein avtale som detaljerer punkta nemnd over her, og eventuelt andre punkt som kyrkja eller rådmannen ser det er nødvendig å ta med.

Folkehelse: Ikkje relevant i denne saka

Miljø: Ikkje relevant i denne saka

Økonomi: Kan gjennomførast i tråd med budsjett og økonomiplan

Konklusjon

Dersom formannskapet er samd i premissane for ein slik intensjonsavtale, slik dei går fram av saksutgreiinga, vil rådmannen arbeide vidare med eit konkret avtaleutkast som blir lagt fram for formannskapet for godkjenning. Arbeidet vil foregå i samråd med kyrkja.

Framlegg til vedtak:

«Formannskapet godkjenner at Kyrkjeleg Fellesråd (Soknerådet) får tilbod om å overta prosjektansvaret for bygging av kyrkje på Frekhaug, i tråd med intensjonane i saksutgreiinga. Det endelege avtaleutkastet skal godkjennast av formannskapet.»

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Berit M.Eskeland	FE - 031	16/462

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
08/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Meland rådhus har blitt Miljøfyrtårn

Vedlegg:

Klima- og miljørapport 2016

Saksopplysninger:

Meland rådhus vart i byrjinga av januar 2018 godkjent som Miljøfyrtårn. Miljøfyrtårn er eit verktøy for sertifisering og miljøleing, som hjelper private og offentlege verksemder med å ta miljøansvar. Miljøfyrtårn har no blitt den første nasjonale ordninga i Europa som har blitt anerkjent av EU.

Meland rådhus har oppfylt 50 krav til arbeidsmiljø, innkjøp, energi, transport, avfall, utslepp til vatn og estetikk. Ein del av krava er lovpålagte medan mange av krava sett strengare krav til miljøet enn lova. I samband med sertifiseringa har det mellom anna blitt innført kjeldesortering på rådhuset, innført retningslinjer for reiseverksemd og vedteke innkjøpsrutine for miljøomsyn. Rådhuset har også blitt energimerka og tiltak for å redusere energibruk gjennom utskifting av ventilasjonsanlegg vil bli gjennomført i 2018.

Eit av krava som må følgjast opp årleg er utarbeiding av ein årleg klima- og miljørapport for Meland rådhus. Rapporten skal vise rådhuset si miljøbelastning, kva tiltak som er gjort og kva som skal gjerast. Klima- og miljørapport for 2016 ligg vedlagt. Rapport for 2017 skal utarbeidast innan 1. april 2018.

I utgangspunktet var det planlagt å gjennomføre sertifiseringa av rådhuset etter ein hovedkontormodell der rådhuset er hovedkontoret, og har ansvaret for å oppfylle alle miljøkriterier som er felles for heile organisasjonen. Men grunna prosessen med kommunesamanslåing gjekk Rådmannen vekk frå dette ettersom hovedkontoret for Alver kommune vil ligge i Knarvik.

Det vil bli ei formell overrekking av Miljøfyrtårndiplomet så snart dette er klart.

Framlegg til vedtak:

«Formannskapet tek saka til orientering.»

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
John Fredrik Wallace	FA - U01, TI - &10	18/3

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
09/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Samarbeid mellom Meland kommune og AkvaTotal AS

Saksopplysningar:

Bakgrunn

AkvaTotal AS består av 3 gründerar, som sidan 2013 har jobba fram eit nytt konsept for dyrking og hausting av akvatisk biomasse (tare, blåskjell, tunikater). Hovudmålet er å kunna produsera lokalt førråstoff til oppdrettnæringa og norsk landbruk basert på norske berekraftige ressursar. For å få til det må selskapet løysa fleire utfordringar rundt dyrking og hausting, og dei treng kommunar som er interessert i konseptet.

Selskapet ønsker òg eit samarbeid med Industriutvikling Vest (IUV). IUV føreset ein kommunal-partner i Nordhordland for å samarbeida med dei. Selskapet har difor henvendt seg til Meland kommune, og i møte med administrasjonen har dei presentert konseptet sitt.

På sikt ønsker AkvaTotal AS å etablere eit pilotanlegg i Meland. No ber selskapet om ei stadfesting frå Meland kommune om interesse for konseptet. Då kan dei innleia eit samarbeid med IUV.

Selskapet har allereie tre andre samarbeidskommunar, blant anna Ulvik Herad.

Vurdering

I Kommuneplanen står det at «Meland skal vere ein av dei mest attraktive næringskommunane i Hordaland». Kommunen er òg i gang med å rullera arealplanen for tema akvakultur.

Meland kommune har ikkje ledig sjøareal til eit pilotanlegg no. Det er selskapet gjort kjent med. Eit eventuelt pilotanlegg er blant anna avhengig av at nytt sjøareal vert regulert til føremålet. Selskapet treng truleg eit ganske lite areal, men det er usikkert kor stort dei må ha.

Folkehelse

Eit samarbeid har ingen effekt på folkehelsa.

Miljø

Eit samarbeid har ingen effekt på miljøet. Eit pilotanlegg kan ha effekt på miljøet, og det må i tilfelle verta regulert etter reglane for det.

Økonomi

Eit samarbeid har ingen økonomisk effekt. Etablering av eit pilotanlegg vil venteleg skapa lokale arbeidsplassar og gi økt verdiskaping.

Konklusjon

Rådmannen meiner kommunen bør vera positiv til nyskapingar innanfor denne vekstnæringa, og ønsker at kommunen stadfestar interesse for konseptet. Eit slikt samarbeid må føresetja at òg IUV inngår samarbeid med AkvaTotal AS, og at kommunen ikkje vert påført økonomiske forpliktingar. Eit samarbeid er etablert inntil ein av partane vil avslutta det.

Framlegg til vedtak:

Formannskapet tek saka til vitande.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Kristin Nåmdal	FE - 141, FE - 142	17/338

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
10/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018
	Kommunestyret	PS	

Stadfesting av planprogram for rullering av kommuneplanen sin arealdel på deltema

Vedlegg:

Merknadskjema til planprogram for rullering av arealdel på deltema

Framdriftsplan for kommuneplanen sin arealdel på tema.

Høyringsutkast - Rullering av kommuneplanen sin arealdel - Planprogram

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Formannskapet varsla oppstart av arbeid med rullering av kommuneplanen sin arealdel jmf. Plan og bygningslova. § 11-12, i tråd med vedteke planstrategi. Planprogrammet er fyrste ledd i utarbeiding av kommuneplanen og vert lagt fram samstundes med varsling av planoppstart. Planprogrammet skal synleggjera føremålet med planarbeidet, visa kva plantema, problemstillingar og utgreiingar planarbeidet skal ha fokus på. Planprogrammet skal gje ei oversikt over kva tema som skal konsekvensutgreiast og gje grunnlag for å kunna koma med innspel og kommentarar tidleg i planprosessen.

Vurdering

Kommuneplanen sin arealdel skal rullerast på tema:

- Areal for havbruksnæring på land og vann, samt areal for djupvasskai
- Reiselivsrealtert næringsutvikling til dømes Meland golf
- Sambandet Vest AS sitt val av vegløysningar over Meland
- Areal for parkering til attraktive turområder og rasteplasser
- Areal for gjenbruksmassar(diverse typar jord og stein) i kommunen
- Vurdere område for ny barneskule i området Frekhaug - Dalstø

Framlegg til planprogram for rullering av kommuneplanen sin arealdel på deltema, har vore på offentleg ettersyn og høyring med frist 14 november 2017. Det er kome inn 20 merknader til planprogrammet.

Hovudtrekk i merknadene

Hovudtrekk i merknadene frå offentlege mynde er at dei er i utgangspunktet positive til at kommunen ynskjer å rullere kommuneplanen sin arealdel på tema. Hordaland fylkeskommune viser til statlege planretningslinjer om samordna areal - og transportplanlegging, som kan kome i konflikt med utviklinga av Meland golf sine planer. Fylkesmannen peiker på at det kunne vere hensiktsmessig å planlegge for havbruksnæring i fellesskap med kommunane i Nordhordland. Både Fylkesmannen, Fylkeskommunen og Statens vegvesen peiker på at det er ein omfattande jobb å planlegge for Sambandet Vest AS sine val av vegløysningar over Meland.

Hordaland fylkeskommune er kulturminnemynde og peiker særskilt på at det må takst omsyn til kulturminne og kulturmiljø i planarbeidet.

Forsvaret understreker at kommunen må forhalde seg til militær forbodsone i Herdlefjorden i planarbeidet.

Høyringsmerknadane medfører etter rådmannen si vurdering ikkje til å vi må gjere endringar i planprogrammet. Planprogrammet tek opp i seg innhaldet i merknadene. Tema som vert trekt fram i innspela er i stor grad omfatta av planprogrammet og vil verte teke med i det vidare arbeidet med planen.

Det er avtalt møte i regionalt planforum, som er ein møtestad mellom kommunane og statleg og regionalt nivå for å drøfte overordna planarbeid i kommunane. I møte vil tema vere framdrift ,prosess og eventuelle utfordringar i arbeidet med rullering av arealdelen på tema, knytt opp mot merknader frå stat og fylke.

Frå privatpersoner og verksemdar er det kome inn innspel til reiselivsrelatert næringsutvikling frå aktørar som ynskjer å utvikle reiselivsprodukt knytt opp mot eigedomen sin.

Det er kome inn innspel frå aktørar i havbruksnæringa som ynskjer å utvide/endre på verksemda sitt areal og eller produksjonstype.

Dei private innspela retta mot reiselivsatsing, havbruksrelatert næring vert analysert og vurdert i høve til utgreiingstema og konsekvensutgreiing i arbeidet med plandokumentet.

Oppsummering av merknadane og rådmann si vurdering ligg ved dokumentet.

Framdrift og organisering av det vidare planarbeidet

Planarbeidet har i seg ulike tema, nokre meir ressurskrevjande enn andre å få planlagt. Tidshorisonten for å få vedta planen er kort i arealplansamanheng. Under er det kort oppsummert korleis vi skal arbeide vidare med tema. *Detaljert framdriftsplan ligg ved saka.*

Rasteplasser og utsiktspunkt er deltema i Temaplan for idrett, folkehelse og friluftsliv 2014-2019. Planen er vedteke i kommunestyre i desember 2017. Nokre av områda som er skissert i planen vert teke med vidare i arbeidet med kommuneplanen sin arealdel.

Areal for gjenbruksmasser, typar jord og stein: administrasjon er i dialog med bønder i Meland for å finne eigna areal til formålet. Det er etterspurt framlegg til areal for gjenbruksmasser, gjerne sett i samanheng med større utbyggingsområder i gjeldane arealplan i e -post til bøndene. Det er og invitert til møter med næringa for å drøfte temaet i februar.

Trase for Sambandet Vest. Grunnlaget av arbeidet er lagt i konseptvurderingane som er utført i regi av Sambandet Vest sine vegkonsulentar, men for å få kartfesta dette i arealdelen for Meland kommune, må det utførast konsekvensutgreiing for løysningane. Dette er eit ressurskrevjande arbeid som krevje særskilt kompetanse på infrastruktur. Gjennom Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) si tilskotsordning til infrastrukturtiltak i kommunar som skal slå seg saman, har kommunane Lindås, Meland og Radøy fått tilskot til reguleringsarbeid for Sambandet Vest. Fellesnemnda godkjende at Sambandet Vest AS får disponere inntil kr 2 mill. av tildelte midlar frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet til infrastrukturtiltak i kommunar som skal slå seg saman. Midlane skal nyttast til å utarbeide ein silingsrapport og forslag til planprogram for ein kommunedelplan for vegtrase for Sambandet Vest frå Askøy kommune, via Meland kommune og Radøy kommune til Austrheim kommune. Dette arbeidet vert inkorporert som ein del av arealdelen til kommuneplanen for Meland.

Areal for havbruksrealtert næring på land og vann, samt areal for djupvasskai. Dette er eit omfattande og delvis konfliktfylt tema å planlegge for. Havbruksnæring er i ei rivande utvikling og det kjem stadig nye løysningar for å utvikle havbruksnæringa på ein berekraftig måte. Kommunen ynskjer å bruke plankonsulent med særskilt kompetanse på havbruk for å få faglege gode løyningar på tema. Det er invitert til fellesmøte med næringa om tema.

Det er viktig for å sikre god informasjonsflyt og medverknad i arbeidet med rullering av kommuneplanen sin arealdel, både internt organisasjonen og særleg eksternt til innbyggjarane. Det er etablert administrative arbeidsgrupper med fagkompetanse innan sine område. Næringa er invitert på møter med kommunen. Det har vore møter med reiselivsnæringa og Meland golf og naturpark. Det er sett opp møte med havbruksnæringa og bøndene i februar. Det vil og bli opne møter og kontordagar i løpet av arbeidet.

Detaljert framdriftsplan vert lagt ved saka.

Konklusjon

Oppsummert meiner rådmann at planprogrammet som ligg føre gjev eit godt grunnlag for arbeidet med rullering av kommuneplanen sin arealdel på tema. Det er ikkje behov for å revurdere planprogrammet. Innspel frå offentlege mynde vert ein del av føringane for arbeidet med planen Innspel frå privatpersoner og verksemder vert vurdert i den vidare prosessen med utarbeiding av plandokumentet. Rådmann vil tilrå at planprogrammet vert godkjent slik det ligg føre.

Framlegg til vedtak:

I medhald av plan- og bygningslova §11-3, godkjenner kommunestyre planprogram for rullering av kommuneplanen sin arealdel på tema.

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Anny Bastesen	FE - 144	17/3099

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
11/2018	Formannskapet	PS	31.01.2018

Høyringsuttale, Byutredningen for Bergen

Vedlegg:

Byutredningen for Bergen med vedlegg

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Statens vegvesen Region vest v/Styring og strategistab har ved skriv datert 20.12.2017 sendt Byutredningen for Bergen ut på høyring. Høyringsfristen er 15. februar 2018.

Byutredningen er bestilt av Samferdselsdepartementet. Trinn 1, som no er på høyring, skal legge grunnlaget for forhandlingar om byvekstavtalar. Trinn 2, som skal gjennomførast i 2018, skal føre fram til eit grunnlag for arbeidet med Nasjonal transportplan 2022 – 2033.

Byutredningen for Bergen handlar først og fremst om Bergen kommune, men med eit blikk på heile Bergensområdet. Nabokommunane er derfor invitert til å kome med høyringsuttale til utgreiinga.

I sammendraget står det m.a. følgjande:

«Utredningen legger til grunn at det primære behovet for transportsystemet i Bergen er å tilfredsstille transportbehovet for befolkning og næringsliv, samtidig som en opprettholder en trivelig by med et minimum av forurensning, støy og utslipp av klimagasser.»

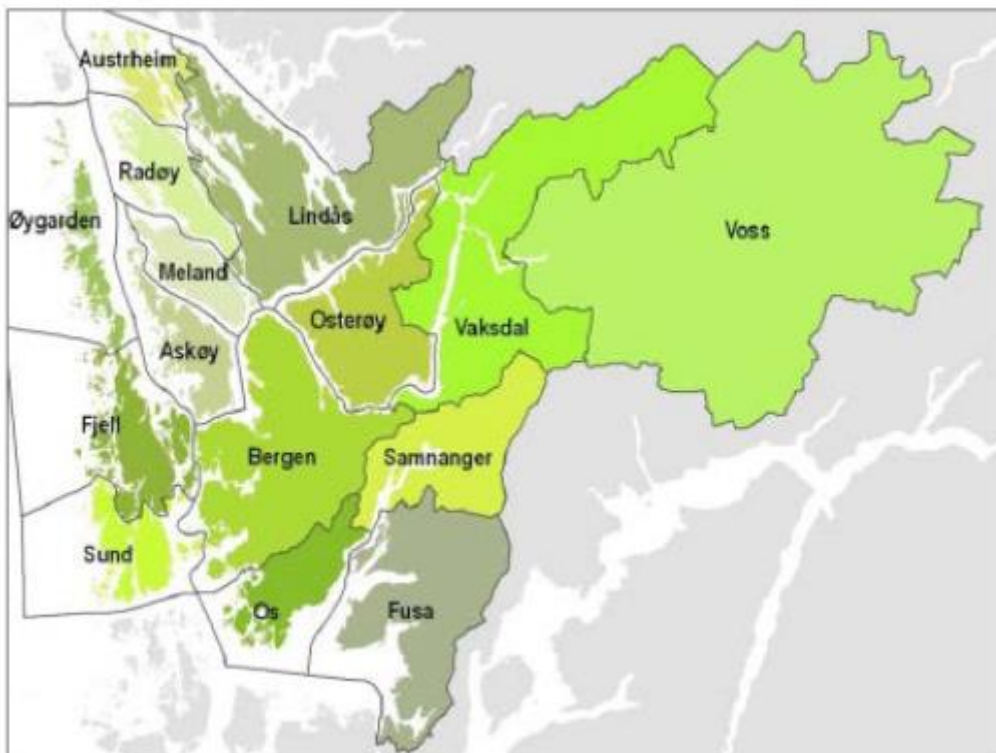
Målet for utredningen er:

- *Veksten i persontransporten i Bergen skal tas av kollektivtransport, gange og sykkel*
- *Mobiliteten for personer og varetransport i Bergen, skal ikke være dårligere enn den er i dag.*
- *Det skal ikke være større framkommelighetsproblem for noen trafikantergrupper.»*

Byvekstavtalen for Bergen vart inngått 28.06.2017. Avtalen erstatter Bergensprogrammet for transport, byutvikling og miljø.

Det er persontrafikken med bil internt i Bergen kommune og inn/ut av kommunen som skal ha nullvekst i samband med byvekstavtalen for Bergen. Utviklinga i kommunar med regionsenter blir rekna for å ha særleg stor verknad for trafikken i Bergen.

Vurdering

Den prosentvise folkeveksten i nabokommunane er høgare enn i Bergen. Kommunane rundt Bergen blir rekna for å vere attraktive bukommunar, nær sjø og friluftsområde. Samstundes er nye hovudvegsamband under bygging. Utgreiinga legg opp til at det derfor er nødvendig med ein stram arealpolitikk i både Bergen kommune og nabokommunane, for å motvirke / unngå at nye kapasitetssterke vegsamband fører til byspredning og auka bilbruk.

Rådmannen er ikkje like uroleg for arealpolitikken, verken når det gjeld bustadområde eller næringsområde; det er ikkje nødvendigvis ei ulempe at folk får bu eller arbeide der dei trives. Det viktige i denne samanhengen er eit godt utvikla kollektivtilbod og gode gang- og sykkevegstraséar. Det er fullt mogeleg å skape lokalsamfunn og bysamfunn som balanserer og understøtter kvarandre, samstundes som klima- og miljøomsyn blir ivareteke. Men då må det offentlege Norge satse meir på kollektivtilbod og gang- og sykkelvegtilbod utanfor storbyane, ikkje henge fast i gammalt tankegods.

Rådmannen har ingen kommentarar til Byutredningen der det er situasjonen i Bergen kommune som blir vurdert og analysert. I det følgjande er det situasjonen i Nordhordland / Meland som er utgangspunkt for kommentarane.

Det eksisterande tenestetilbodet og eksisterande teknisk og sosial infrastruktur har i hovudsak god kapasitet til å ta i mot folkevekst og auka næringsaktivitet, utanfor byen sine grenser. Bergen kommune har sin arealpolitikk som vi som nabokommune ikkje treng å blande oss inn i, utover å vere orientert / koordinert og tenkje supplement. Det viktige for oss som nabokommune er at den lokale arealpolitikken blir respektert. Når så skjer, er det heller ikkje vanskeleg å slutte seg til målet om nullvekst i personbiltrafikken til/frå Bergen.

Alle undersøkingar tyder på at der kollektivtilbudet blir oppgradert til eit attraktivt tilbod, auker bruken. Så lenge det ikkje er nokon reell auka satsing på kollektivtilbudet utanom stamlinene (regionstamlinene), vil ein ikkje kunne nå målet om nullvekst i personbiltrafikken til/frå Bergen innan rimeleg tid. Å fokusere på redusert personbiltrafikk ved hjelp av «stram arealpolitikk» i nabokommunane er bortforklarande og lite effektivt. Det blir lagt til rette for redusert bilbruk internt i lokalsamfunnet, men det hjelper ikkje på bilbruken i Bergen.

Det som vil ha effekt på personbiltrafikken frå kommunen til/frå Bergen, er å sjå på kollektivtilbudet med nye auger. Kollektivtilbudet må styrkast slik at det stemmer med innbyggjarane sitt transportbehov, innafor ein elles miljø- og klimavenleg arealpolitikk lokalt. Båttilbudet må utvidast og gjerast til eit dagleg reisemiddel, også utanom arbeidstida. Busstilbudet må utvidast til å bli eit attraktiv tilbod der folk bur, effektivt, med fleire avgangar og færre bussbytte. Rushtidsavgifter, parkeringsavgifter og bompengar mm er i så fall gode tilleggsverkemiddel.

Auka satsing på kollektivtilbudet vil vere i tråd med overordna nasjonale føringar, m.a. Statlege planretningslinjer for samordna bustad, areal og transportplanlegging (hausten 2014):

«Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.»

Som Byutredningen for Bergen påpeiker, byger både Nasjonal Transportplan, den statlege handlingsplanen for kollektivtransport, stortingsmelding om «Bedre miljø i byer og tettsteder» og «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging» opp under dette.

Det er særleg det siste punktet i planretningslinjene, å legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer, som ikkje blir ivaretatt med dagens låge satsing på kollektivtilbod utanom Bergen. Det same gjeld manglande satsing på gang- og sykkelvegnett langs E39 og fylkesvegane.

Konklusjon

Rådmannen finn at det er gjort eit godt og grundig arbeid med Byutredningen for Bergen. Transportsituasjonen og –problema er godt dokumentert. Oppsummerte behov kjem fram i kapittel 3.6. Kapittel 5 gir god oversikt over mogelege strategiar og tiltak. Kapittel 8.2 nemner Bergensregionen, men er utan særskilte mål. Rådmannen oppfattar at utgreiinga samla sett er særst nyttig for Bergen.

For Nordhordland / Meland sin del er det av betydning at utgreiinga i stor grad legg opp til restriksjonar og begrensningar på bilbruken. Internt i Bergen kommune handlar dette meir om endra reisevanar enn endra livskvalitet. Det er grunn til å tru at restriksjonane i langt større grad vil føre til problem for innbyggjarane i nabokommunar der kollektivtilbudet er dårleg, m.a. i Meland. Utan vestentleg auka kollektivsatsing er det vanskeleg å sjå at målet om nullvekst i personbiltrafikken er innan rekkevidde.

Framlegg til vedtak:

«Formannskapet meiner at Byutredningen for Bergen må supplerast slik at det blir gjort greie for behovet for vesentleg styrka satsing på kollektivtilbodet i kommunane utanfor Bergen og på regionstamlinene inn til sentrum.»